

## Nog enkele zeldzame bivalve-vondsten op de Belgische Westkust in de winter van 2004-2005

Marie-Térèse Vanhaelen

Vorige winter, 2003-2004, spoelden enkele nieuwe en zeldzame bivalven aan op onze Westkust (Vanhaelen & Kerckhof, 2004).

Deze winter vond ik op 4 januari 2005 opnieuw een vers, leeg doublet van de gevlamde tapijtschel, *Venerupis rhomboides*, nu te St.-Idesbald; het is paarsrood en meet 2,9 cm.

Een soort die in het verleden af en toe sporadisch vers, doch leeg op het strand gevonden werd, is de Artemisschelp *Dosinia exoleta*. Op 25 januari 2005 raapte ik voor het eerst een levend doublet van deze soort op, te Koksijde.

Ik zag het aanspoelen, met het wassend tij, tussen twee golfbrekers. Het exemplaar is volledig wit en meet 4 cm. Een zestal weken later vond ook Marc Jacobs nog twee doubletten van de Artemisschelp: één wit van 3,3 cm dat nog vleesresten bevatte, in de vloedlijn te St.-Idesbald dicht bij Ster der Zee, op 5 maart 2005 en één leeg doublet in Bray-Dunes op 14 maart 2005.

Deze soort werd vroeger ook al eens gevonden in zandopsputtingen aan de Oostkust en soms aangevoerd door de kustvisserij.

In tabel hierna wordt een overzicht gegeven van de ons bekende aangespoelde Artemisschelpen op de Belgische Westkust.

Belgische strandvondsten van *Dosinia exoleta*, de Artemisschelp.

04-05-85	ODK	1	vers, leeg doublet	2,7 cm	SWG
05-05-85	ODK	1	vers, leeg doublet	3 cm	FK
16-10-96	DP	1	vers, leeg doublet	1cm	MV
18-10-98	KOK	1	recente rechterklep	3,7 cm	MV
28-11-01	DP	1	vers, leeg doublet	3,2 cm	KV
10-10-03	KOK	1	verse rechterklep	4,1 cm	MV
25-01-05	KOK	1	levend doublet	4 cm	MV
05-03-05	SIB	1	doublet, vleesresten	3,3 cm	MJ
14-03-05	BD	1	vers doublet	?	MJ

Van de papierschelp *Thracia phaseolina* werd einde maart 2005 opnieuw één leeg doubletje gevonden in De Panne. Dit is nog maar het vierde exemplaar van deze soort op Belgisch strand. De gelukkige vinder was Omer Rappé.

Van de gedoornde hartschelp *Acanthocardia echinata* spoelden er vooral in december 2004 een 20-tal verse, dikwijls levende, nu tweedejaarse doubletten van 2,5 cm à 3,5 cm aan. Dit is een terugloop in aantal in vergelijking met 2003-2004: we vonden toen 59 overwegend zeer kleine, eerstejaars van 1,5 cm à 2,5 cm.

Van de Noorse hartschelp *Laevicardium crassum* vond ik deze winter zelfs maar één levend doublet (3,4 cm) op 31 december 2004 en één recente klep (3,9 cm) tegenover de 14 bijna allemaal levende doubletjes van vorige winter 2003-2004.

De grote mantel *Pecten maximus* liet het bij mijn weten helemaal afweten tijdens de laatste winter, uitgezonderd die ene, vroege, levende vondst op 21 september 2004 in De Panne: het doublet dat ik daar toen oprapte, was 7 cm breed ! Maar of het vóór onze kust geleefd had of aangevoerd was door visserij, zullen we nooit met zekerheid weten.

Ook de wijde mantel *Aequipecten opercularis* spoelde minder talrijk aan dan de vorige winters. Ik kreeg slechts een 30-tal meldingen tussen 23 september 2004 en 13 januari 2005 van verse, soms levende exemplaren van 1 cm tot 2,8 cm.

Van de gewone strandgaper *Mya arenaria* zijn er maar 3 levende en 1 vers leeg doublet gemeld, telkens in De Panne. Ze waren 5 à 6 cm lang.

Besluit: Zijn al deze uitzonderlijke bivalve-vondsten een tijdelijk of toevallig verschijnsel? Of worden ze, mogelijk onder invloed van verschillende factoren (Vanhaelen & Kerckhof, 2004) een vast onderdeel van een langzame verandering in onze kustfauna ? De komende winterseizoenen zullen misschien enige klaarte brengen in ons gissen.

In die optiek blijft het alleszins belangrijk alle ongewone, verse mollusken-vondsten te melden.

P.S. In een volgend artikel zal ik trachten ook een stand van zaken te geven over *Lutraria lutraria*, *Lutraria angustior*, *Solen marginatus* en *Ensis arcuatus* op de Westkust tijdens de voorbije winter. Degenen die, vooral in de periode februari-maart 2005 belangrijke waarnemingen deden m.b.t. deze soorten, zou ik zeer dankbaar weten, indien ze mij die zouden mededelen.

## Summary

Data on some uncommon bivalve molluscs washed ashore in winter 2004-2005 on the western part of the Belgian beach are reported.



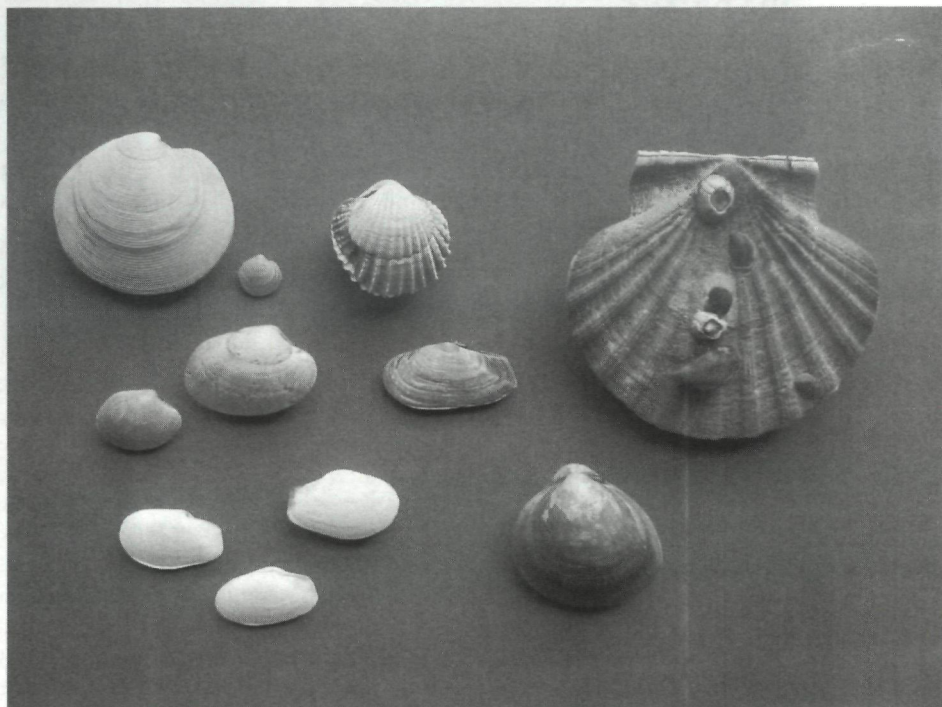


Foto: *Dosinia exoleta*, *Acanthocardia echinata*, *Pecten maximus*, *Gari fervensis*, *Thracia phaseolina*, *Venerupis rhomboides*, *Laevicardium crassum* (Marc Panneels)

## Literatuur

VANHAELLEN, M.-TH. EN KERCKHOF, F., 2004. Uitzonderlijke strandingen van zeldzame en nieuwe bivalven in najaar 2003 en winter 2004 aan de Belgische Westkust. *De Strandvlo*, 24(2): 83 – 92.

**Ter Yde, I  
8670 Oostduinkerke**